

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön October 3^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön: Fél évi díja helyben 3 ft 12 xr boritéktalanul; postán 4 ft pengőben. Budapestiek évnegyedenként-is válthatnak példányt boritéktalanul 1 ft 36 xr-jával.

A' folyóírásnak egyes száma 24 xr; egyes kép 12 xr. p. p.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Boros Therézia asszonyság.

Nagy Esther kisassz.

Némethszeghy Anna, Alföldyné assz.

Splény Maria báro kisassz.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' szerencsés lábtörés.

(Való történet a' cholera korából.)

Gyakran csudálatosan üzi a' sors velünk játékát. Sokszor válik visszas következményüvé az elért szerencse, mellynek megnyerhetése fő célja minden törekedésünknek. Mindenki különböző alakban és színben képzei őt, különböző utakon vél hozzá legkorábban juthatni: 's mind ezen különfélesége mellett-is mindnyájunk célja — bármi alakban rejtezzék — ugyan az: t. i. a' szerencse. — Hogy ellenben olykor a' bal eset-is hozhat szerencsés következéseket maga után, erre például szolgálhat a' következő történet; mintegy vigasztalásul azoknak, kiket a' sors üldözőbe vett: hogy ez által-is erősbedjék abbeli reményök, mellynek távulfénye nélkül sokan kétségbe esve az ut közepéről vissza térnének — hogy jelen szomorú sorsuk szerencséssé változand, 's a' cél felé vezető akadálytalan biztos utra talán éppen az előttök levő örvényen túl jutandanak.

R — császár uhlán ezredbeli hadnagy mind azon tulajdonságokkal birt, mellyek szükségesek, hogy valaki magát a' szépnemnél megkedveltesse. Enyelgve mulattató vidám társalkodása tiszta 's mivelte lelkét tükrözé; szép növést 's karsú termetét a' csinos forma-ruha még szembetűnőbbé tevé. — Ez utolsó körülmény különös figyelmet érdemel;

mert mindenek előtt tudva van, mi nagy elsőséget szerez ez a' férjfiaknak szépeink előtt: azért egy irántam hideg szépnek tetszeni vágyván, miután minden próbáim sikertelenek levének, mint legbiztosabb 's vég próbául — melyet, a' kiktől kitelik, azoknak mindjárt eleinte ajánlok — huszár vagy uhlán (az magában értetődik, hogy legalább kapitányi) formaruhában kívánnék rideg (spröde) szépem előtt megjelenni.

Az említett ezred egyik osztályának, a' veszedelmes cholera alatt, a' V—i pusztá rendelteték tanyául P— vármegyében. Ezen osztálynál szolgál a R— hadnagy, és szállását a' pusztán lakozó tiszttartónál vevé. Félt ő az unalomtól itt a' pusztá magányában, el levén zárva az egész vidéktől; de félelme oszlani, 's kedve derülni kezd, midőn a' házi urnak szép leányai nyájas arcczal fogadák. Az előbb érintett okoknál fogva tetszett ő mindeniknek 's első tekintetre azonnal Terézt választá a' többi közül, ki úgy tüneki testvérei köréből, mint nyíló rózsabokor szegfűk 's violák közül. — E' szerint nem sok előkészületekre vala vitézünknek szüksége az ostromhoz, hanem a' várat azonnal felkéré; 's azon esetre, ha hogy annak szépszerinti feladása megtagadtatnék, segédül vevén hatalmában levő csapatjait, állandó 's heves ostromot határoza: de az ajánlatok 's feltételek igen barátságos volta, a' bent gerjedő tűz, 's a' kívülről nem remélhető segedelem, az utóbbikat szükségtelessé tévék; 's jól tudván a' várnak ura, hogy a' közönséges katonai törvények ellen vétend, ha a' helyet ostromalóli menekvés reménye nélkül makacsul védelmezi, 's magát céltalanul az ellenség tűzének vakmerőn ellenszegezi, holott előbb utóbb annak prédája leend: a' bajnok vezérnek hódola, 's kapujit megnyitá, mellyeken örömtelve ment-be győztes hősünk ujdón szerzett birtokába.

A' hadnagy és Teréz egymást szerették. Milly hő, 's milly bolgogító volt légyen e' szerelem, azt szép olvasónéim, kik először szerettek, 's kik most először szeretnek, (pedig tudom egy se lészen e' két categorián kívül) sokkal jobban érzették 's érzik, mint én leírhatnám: elég légyen tehát minden további szószaporítás helyett — melly itt ugyis csak annyit érne, mint világtalant a' színek megkülön-

Egy mindig rettegett, de még se olly korán várt csapás idéző vissza a' boldog ábrándozókat, az érzéki túlhabzó e' sanyarúságok testi lakhelyére, 's a' hajnal sugaraitól pirosuló fellegekre rakott arany várakat fekete füsttel borítá el. R — hadnagynak, ezrede parancsára, osztályával e' vidékről el kelle távozni.

Kín, a' legnagyobb fájdalmat jelentő szó; 's hogy mégis ezen elválásból eredő szivbeli götrelemnek kifejezésére tökéletlen, 's csak annyiból használható légyen, mint a' szerelmes ifiú, midőn leghőbb indulatját jelentőleg a' szeretett Szépnek azt mondja, hogy imádlak; mellynél százszorta többet érez, de nyomosabbat nem [mondhat: ennek bizonyosságául hívom érzékeny olvasónéimat, kik az elválás fájdalmát valaha érzették; 's ha szint olly kevés reményök volt a' viszontlátásra, mint Teréznek, ha szint olly forrón szerették az örökre távozót mint ő; ugy azon állításomat hogy R — hadnagy 's Teréz a' kinnál többet érzettek, méltányolni fogják.

Még egyszer tekintte vissza R — kesergő kedvesére, kinek néma fájdalmát csak rebegő ajka jelenté; 's tovább ki nem állhatván epedő tekintetét, még egy Isten hozzádot inte nyugtalan lováról a' szoborkint mozdulatlan álló Teréz felé, és elnyomatva kínja nagyságától, mintha e' világból akarna kirohanni, olly erővel dőfé sarkantyújit különben-is tüzes paripája oldalába, melly a' szokatlan serkentésre ágaskodni kezd, 's urát a' nyeregéből kivetvén, ennek egyik alsó lábszára ketté törik. (*Vegz. köv.*)

A' leány nem tied!

1271-ből.

Az öreg Várinak minden öröme egyetlen fiában, a' derék Gáborban, 's néhai barátjának, Dárdainak leányában, a' kellemes Rózában vala. A' jámbor ősz sokszor álmodozott a' szeretett gyermekek boldog jövődjéről, vevén észre, hogy mentől inkább nevedednek, annál nagyobbban nő egymáshoz hajlandóságuk-is. Hajh, de ezen szép álmai füst gyanánt enyésztek-el!

Midőn szinte azon pontnál állna a' jó ifiú, hogy Rózával a' házassági élet boldogságait éldelje (geniessen), hirt-

len eltelik magyar ország azon hírrel, hogy a' Mongolok érkeznek, kik nem sokára árvizként el-is boríták édes honunkat. „Kedves fiú — szólt most az öreg — egybekelésed Rózával elmarad! Most el a' csatába, hova engem aggkodom menni nem enged! El szép hazánk oltalmára, 's mutasd-meg, hogy dicső Előidnek nem vagy méltatlan unokája! Majd ha drága honunknak nehéz idővel fenegető ege feltisztul, akkor vedd hősi bérül a' szép virágot!”

„Értelek legjobb atyám! El a' kedves anya védelmére! Kedves Róza! int a' pálya; de majd babérrel térek vissza, és akkor én tiéd, 's te örökre enyim leszel!” „S a' szép három levelű fűnek egyik levele eltűnék.

Egy év — egy hosszú év folyt-le, hogy Gáboráról Róza legkisebbet sem tudhata, midőn az év tüntén egy csoport ellenség a' jámbor ősz lakhelyét körül vevé. Vári elesett, 's hattyú-fürtjeit rózsavére pirosra festette. Az ellenség fel-dulta a' pompás lakást 's a' kétségbe esett leányt elrabolván, amaszt felgyújtá, és így a' vitézi szép épület láng martalékja lett.

Ekkor érkezék, de már későn, a' derék fi, 's megpillantva atyjának saslaka hamvait, tébolyodva kiált: „Rettentő ég! hát csak a' keserű pohár kiürítésére tartád-meg életem az ellenség sűrű csapásai közt? Hol van agg atyám? hol Rózám? Vissza te szerencsétlen — vissza a' vár piarczra! Föld! fogadd kebledbe az égtől lesújtott fiú utolsó csep véré!”

„S mint dühödt oroszlán rohant a' csatára! vissza; de a' király, a' szerencsétlen Béla, kit népének vissza vonása rontott-meg, elfutott a' gyász-hazából, serege részint elfogatók, részint felkonczoltatott, 's Gábor csaknem egyedül támadván-meg az ellenséget annak rabja lett.

A' dühös Mogolok még egy esztendeig minden ellentállás nélkül szabadon pusztiták rabhonunkat, 's midőn abban többé semmit se találtak, vissza készülének Ázsiába. Vigadtak elindulásuk előtti napon; 's midőn ugyan azon nap estvéjén a' szerencsétlen rabok felvigyázója, kinek Tokaj édes nedve fejébe hatott, tántorogva vizsgálgatná foglyait, Gábor őt megragadja, 's a' tőle elragadott fegyverrel vérét ontván kulcsait elvette, és ezeknek segítségével

magának 's társainak szabadságot eszközölt. De boszúja őt nem engedé távozni, hanem a' már álomba merült Chám sátorát-is felkereste az éji setétben, 's az álmos örök vigyázatlansága által rést kapott Batu vezérre rohanni. Már fegyverét rá emelte, midőn egyik szegletből e' hangokat hallá: „Szegény Gábor! tán atyád után már te-is elköltöztél! ó, vajha követhetnélek én-is!“ 's a' kinyögött hangokat keserves sirás követé.

Gábor sebesen ment, honnan a' hang jött 's egy előlepett félre vonván meglát egy alélt leányt. „Te vagy Róza?“ 's őt karjaira vevén, sokáig szótlan maradtak, míg Róza eszmélve csendesen e' szókat hallatá: „Kedves barátom! két éve, hogy nem láttalak; esztendő óta hordom lánczaim, ma éve vesztém-el agg atyádat; engem Batuboz hozának, ki szüntelen gyötör szerelmével, de hozzád hű maradtam! ó! ha még szeretsz, fossz-meg éltemtől, melyben számomra többé öröm virága nem nyilhat!“

A' Chám e' zajra felébredvén, vont karddal megy Rózához, 's őt egy halvány ifjú karjain megpillantván, rá rohan e' kiáltás közt: — „Lakolj vakmerő merészségedért, a' leány nem tied!“ 's fegyverével rajta csap; de azon pillanatban Róza vére-is patakzék a' kedvesnek vásától, 's a' haldokló hős visszhangozá: „A' leány nem tied!“

K. D. M.

II. JELES MONDÁS.

S z e m é r e m.

A' rózsza színű szűz szemérem, mely magát
Megvonva gyengéd érzeményibe
Titkon virágzik, szép leány!
Legédesebb, legbájosabb kegyed;
Hajolva és remegve hódol nékie
A' ferjfiúi büszkeség 's erő.

Kisfaludy Sánd.

T ü r é s. G y ő z e d e l e m.

A' sorssal küzd, harczol egész éltében az ember,
's megnyugvással győz rajta, ha tünni tanult.

Prim. Sz. Miklóssy Aloyz.

Erény útja. Életünk mezején a' virtus ösvénye sokszor kietlen, és meredek kősziklákon megy, 's mellette szép virágos völgyet látunk, mely minket a' virtusnak fáradsággal teljes útjáról el akar csalni. Ki ez által magát elhagyja csábítani, az hirtelen lecsuszik a' hegynék meredek oldalán a' völgybe; de nehezen, igen nehezen tud azután ismét a' hegyre felmászni.

Kis Ján.

III. K Ö L T É S Z E T.

A' R e m é n y.

Schiller után.

Sokat beszélnek, álmodoznak, a' De ennek éjre dült rögén felül
Homályba burkolt jobb Jövőről; Csillagpalástban fénylik a' Remény.
Egy boldogabb arany cél az, mit itt Hát nem hiú, 's álvélemény ez,
Elérni vágnak minden emberek. Nem szülte csak rajoskodók agya;
Megvénül a' világ, ismét megifjul, Szívünk sugalja érthetőleg ezt;
'S az ember még-is jobbulást remél. Dicsőbbre, jobbra vágy rendelteté-
Remény vezet-be kitkit lét körébe, sünk.
Ez repdez a' vidor gyermek körül. A' mit pedig mond belső szózat—azt
Az ifjút elragadja bájhatalma, Reménylő lelkünk nem csalhatja-
Az ősz öreggel setemtetetik ez el; meg.
De végzi a' sirnál utját ugyan; Ángyán Mihály.

IV. VILÁGI TELEGRAF.

Chinaigyzás. Kiachtából írják, hogy Pekingben Július 16-kán a' chinai császár felesége meghalt. E' halálos eset végett egyetemes gyász parancsoltatott: 1) a' mandshuri tiszteknek 27 napig fehér ruházatot kell viselniük goromba vászonból, és sapkákat sallang és gombok nélkül; hajokat nyíratni pedig 100 napig nem leszen szabad. 2) a' mongoli tisztek tartoznak ugyan ezen gyászt felvenni, kivén a' fehér ruházatot. 3) A' Chinaiaknak hasonlóan nem szabad fejeket nyíratni, 's 7 napig nem hordozhatnak sallangot sapkájikon. — A' császárnét, vagy-is a' császárnak első feleségét a' császár anyjának van csak jusa kinevezni, kit 3 esztendő alatt kell ki választania fijának öt feleségei közül.

Leány-lövész. A' minap Lucern-ben tartatott nagy lövészet alkalmával, a' lövészek közé egy 14 esztendős leányka Meyer Aloysia-is állott, 's magának egy lövő csőt kérvén a' versenyzőkkel versenyre lőtt. Soha se hibázott, minden jutalomdíjt megnyert, 's zajos tapssal vezettették a' lövészársaság pompás vendégségébe.

V. K Ü L Ö N F É L E.

Szép-nemikalap viseletnek Rêformbillje. „Felette nagy setétségben élünk, barátom, e' felvilágosodott században. Háborút ohajtanék izenni a' szépnemnek egy reformbill által, midőn ők az illendőség rendét olly makacsul letiporják! 's mi több, mi férjfiak ezt olly tunyán nézzük-el; vagy tán a' szerelemvágy leplezi-be szemeink világát? Nagy setétség, gyávaság, aluszekonyosság!“ így boszonkodék egy valaki, midőn éppen a' 10-dik párosodási kosarat nyeré válaszul, 's még-is tüzesen forra szívében a' nővágy. — „Mi lelt barátom?“ — „S te még kérdezheted? — felelé. — Nem veszed észre a' szépnem kevélységét, 's felettünk uralkodását? Ám köszönj neki, kalapot sem emelint, ha bár a' mienket földig borítsuk-is; mi több, bár milly tisztes társaságban, fejedelme előtt, sőt még az Isten házában-is kalap feltéve jelen-meg. Iszonyú vad sza-

badtság ez! Csudálom, hogy a' nemzetek közül'eddig még ezt egy se vevé-fel országos tárgyul! — „Ugy de barátom — felelek — hátha ők perbe idéztetvén ezen általad mohón kiabált nagy szabadságot átengedik azon szabadságunkért, mellyel mi eddig a' nőkérés's válogatásban éltünk?“ — „Gondolod, barátom — viszonzá — hogy vesztenénk?“ — „Koránt sem; hidd-el sokkal szerencsésebben ütnének ki a' párosodási köttetések, miután a' szépnemnél az e' tárgyi bíráló erő — a' vizgább szem, és a' tiszta szerelem súlya — minden egyéb érdekes tekinteteket felül mulnának, 's ezeknek választása sokkal alaposabb lenne, és mi férfiak viritőbb 's boldogabb páros életet remélhetnénk, sőt honunkban a' már-is szembetűnő nőtelenek száma megkevesednék. Kössünk tehát barátom frigyeta' szépnemmel, tartsuk meg a' régi szokást a' leánykeréssel; de a' szépnem-is, míg férjhez nem megyen, ősi szokás szerint viseljen pártát, és ennek színével jelelje ki szándékát. A' kék szín jelentse a' nagyra vágyást; sárga a' pénzvágyat; fehér az erényes lelket; piros a' szépséget, deliséget; fekete a' tudakoságot; zöld a' minden egyéb érdekes tekintet nélküli tiszta szerelmet; 's így könnyebb lesz a' leánykérés, nagyobb számú a' boldog házasság, 's kevesebb az agg nőtelen.“ — „Bravo barátom, erre én-is reá állok, 's tán 11-dik kosaram nem viszem üresen haza, és így ennél fogva lemondok a' kalap-reformbillről.

Szilv. G a a l József.

Nagy bor-árverés. Rheingauban az eberbachi (Rajna meléki) várbán a' mult hó 12-kén igen érdekes bor-árverés tartatott, melyre több mint 400 ember jelent-meg. Eladatott mintegy 56 hordó (Stück) rajnai bor; ezek közt 44 hordó 1832-iki termés steinbergi, hattenheimi, markobrunni és rüdesheimi, 's áruk 250 ftól — 500 forintig emelkedett. Végre 8 hordó cabinet-bor hozatott elő az 1811, 1818, 1819, 1825, 1826, és 1828-ki termésből, mellyek közül a' legcsekélyebb 1,000 forinton kelt-el, 's a' legnagyobb, t. i. egy hordó steinbergi (1826) bizonyos Mannskopf nevű frankfurti lakostól 3150 fton vétetett-meg. — Árverés után a' nassaui herczeg valamennyi jelenvoltakat megvendégelte.

S z ó r e j t v é n y. (Logograph)

Két szótag az egész, a' Tisza öblében
Nagy számmal felleled a' halak nemében.
Siess óvni magad előfogásától,
'S ha első betűjét veszti, szurásától;
Adó szereti, ha nagy, 's vevő, ha csekély.
Fordítsd hármás fejét, érdemli, vele élj.
Hazánkban nem csekély nemzetség az egész,
Csongrádban birtoka egy jól kiterjedt rész.

Miskoltz István.

Előbbi rejtvény: 1) Februariusban; mert ebben csak 28 nap van. 2) Sárvár.

Szerkezi Róthkrepf G á b o r, halpiarcz 86 szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi urak utszája 612.